

БҰЙРЫҚ

2026 жылғы 16 вереснейек

Астана қаласы

ПРИКАЗ

№ *256*

город Астана

**Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің
біліктілік және дағдылар жүйесін дамытудың
2027–2029 жылдарға арналған
салалық жоспарын бекіту туралы**

Біліктілік және дағдылар жүйесін дамытудың 2027–2029 жылдарға арналған салалық жоспарларын әзірлеу және бекітуге қатысты Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары – Ұлттық экономика министрі С.М. Жұманғариннің 2026 жылғы 7 шілдедегі № 16-14/3634 тапсырмасын орындау үшін **БҰЙЫРАМЫН:**

1. Осы бұйрыққа қосымшаға сәйкес Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің біліктілік және дағдылар жүйесін дамытудың 2027–2029 жылдарға арналған салалық жоспары (бұдан әрі – Жоспар) бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің Салааралық үйлестіру департаменті (бұдан әрі – Департамент):

1) Жоспарда көзделген іс-шараларды іске асыру бойынша Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің құрылымдық бөлімшелерінің жұмысын үйлестіруді;

2) жылына екі рет Жоспардың іске асырылуына мониторинг жүргізуді, іс-шаралардың орындалу барысы туралы ақпаратты жинақтауды және қорытуды және тиісті ақпаратты Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің құрылымдық бөлімшелерінің басшылары өздеріне бекітілген іс-шараларға сәйкес Жоспардың орындалуын және оның іске асырылу барысы туралы ақпараттың Департаментке уақтылы ұсынылуын қамтамасыз етсін.

4. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау жетекшілік ететін Қазақстан Республикасының Көлік вице-министріне жүктелсін.

5. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді және таратылуға жатады.

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
міндетін атқарушы

М. Қалиакпаров

«КЕЛІСІЛДІ»

Қазақстан Республикасының
 Еңбек және халықты
 әлеуметтік қорғау
 вице-министрі

_____ [Т.А.Ә.]

2026 ж. «__» _____

«КЕЛІСІЛДІ»

Қазақстан Республикасының
 Ғылым және жоғары білім
 вице-министрі

_____ [Т.А.Ә.]

2026 ж. «__» _____

«КЕЛІСІЛДІ»

Қазақстан Республикасының
 Оқу-ағарту вице-министрі

_____ [Т.А.Ә.]

2026 ж. «__» _____

Қазақстан Республикасы
Көлік министрінің
міндетін атқарушының
2026 жылғы «18» 09
№ 256 бұйрығына
қосымша

**Қазақстан Республикасы Көлік министрлігінің 2027–2029 жылдарға арналған
біліктілік пен дағдылар жүйесін дамыту бойынша
салалық жоспар**

Астана, 2026 ж.

І. ЖОСПАРДЫҢ ПАСПОРТЫ

1. **Жауапты мемлекеттік орган:** Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі

2. **Бірлесіп орындаушылар:** ҚР Ғылым және жоғары білім министрлігі, ҚР Оқу-ағарту министрлігі, ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі, «Қазақстан Темір Жолы» ҰК» АҚ (келісім бойынша), «ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ, «Қазақстан жол ғылыми-зерттеу институты» АҚ, «Жол активтері сапасының ұлттық орталығы» ШЖҚ РМК, «Қазақстан Су Жолдары» РМҚК.

3. **Жоспардың мақсаты** – көлік саласының тиімді салалық біліктілік жүйесін қалыптастыру, көлік және логистика саласы қызметкерлерінің кәсіби құзыреттерінің заманауи технологиялық талаптарға, халықаралық стандарттарға және еңбек нарығының қажеттіліктеріне сәйкестігін қамтамасыз етеді. Ол салалық біліктілік шеңберін өзектендіру, кәсіптік стандарттарды әзірлеу және жаңарту, сондай-ақ біліктілікті тәуелсіз бағалау және кәсіптік білім беру жүйесін дамыту арқылы іске асырылады.

4. Негізгі міндеттер:

Ұлттық біліктілік шеңберіне сәйкес көлік саласының салалық біліктілік шеңберлерін әзірлеу және өзектендіру; көлік пен логистиканың басым мамандықтары бойынша кәсіби стандарттарды әзірлеу және өзектендіру (жаңа/цифрлық құзыреттіліктерді қоса алғанда);

кадрларды нысаналы даярлау, соның ішінде жасанды интеллект пен цифрлық трансформацияның әсерін ескере отырып даярлау; соның ішінде жасанды интеллект пен цифрлық трансформацияның әсерін ескере отырып мақсатты кадр дайындау; саланың болжамды кадр қажеттілігін ескере отырып, мемлекеттік білім беру тапсырысы бойынша ұсыныстарды құрастыру; кәсіби біліктіліктерді тану жүйесін дамыту; жоғары және послесловие білім беру ұйымдарының (ЖЖОКБ), техникалық және кәсіби білім беру (ТжКБ) түлектерінің жұмысқа орналасу деңгейін арттыру;

тәжірибеге бағытталған және дуальды оқытуды дамыту;

көлік саласындағы кадр дайындау бағыттары бойынша ЖЖОКБ және ТжКБ түлектерінің жұмысқа орналасу деңгейін арттыру; болжамды кадр қажеттілігі, кадр дайындау және жасалатын жұмыс орындары арасындағы өзара байланысты қамтамасыз ету.

5. 2029 жылға қарай күтілетін нәтижелер:

саланың болжамды қажеттілігіне сәйкес саланың барлық мамандықтары кәсіби стандарттармен қамтамасыз етілді;

жаңа және трансформацияланатын мамандықтарды қамтитын салалық біліктілік шеңберлері әзірленді және (немесе) өзектендірілді;

саланың сұранысқа ие мамандықтарын қамтитын кәсіби стандарттар әзірленді және (немесе) өзектендірілді;

бөлінетін мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемі саланың кадрлық қажеттілік болжамына сәйкестігі қамтамасыз етілді;

білім беру бағдарламаларының кәсіби стандарттардың талаптарына сәйкестігі қамтамасыз етілді;

цифрлық құзыреттіліктер мен жасанды интеллект саласындағы дағдыларды ескере отырып, кадрлар даярланды;

ТжКБ және ЖЖОКБ түлектерінің жұмысқа орналасу деңгейі жоғарылады;

болжамды кадр қажеттілігі, кадр дайындау, түлектердің жұмысқа орналасуы және салада жасалатын жұмыс орындары арасында өзара байланыс қамтамасыз етілді.

8. **Мониторинг және бағалау механизмі:** орындалу мониторингі ҚМ жылына 2 рет, жартыжылдық қорытындылары бойынша жүргізіледі. Мониторинг нәтижелері бойынша есеп ҚР ЕХӘҚМ-ге жіберіледі.

10. Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі жанында салалар бөлінісінде 7 салалық кеңес жұмыс істейді:

Көлік логистикасы саласындағы кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кеңес;

Автомобиль жолдары саласындағы кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кеңес;

Автомобиль келігі саласындағы кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кеңес;

Азаматтық авиация саласындағы кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кеңесі;

Теміржол келігі саласындағы кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кеңес;

Су көлігі сапасындағы кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кенес;

Қапалық рельсті көлік саласындағы кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кеңес.

Жана кенестерлі құру саланын жана бағыттарынын дамуын ескере отырып, қажеттілікке қарай қарастырылады.

11. Салалық біліктілік шеңберлері де салалар бойынша бөлінген: «Автомобиль жолдары» СБШ, «Азаматтық авиация» СБШ, «Автомобиль кәсіпшілігі» СБШ, «Көлік қорғаныс» СБШ, «Сү көлігі» СБШ, «Көлік логистикасы» СБШ, «Теміржол көлігі» СБШ.

Көлік министрлігі 126 кәсіби стандартты әзірледі. Қалалық рельсті көлік саласы бойынша 3 кәсіби стандартты әзірлеу жоспарлануда: қалалық рельсті көліктің қозғалысын басқару; қалалық рельсті көліктің жылжымалы құрамын техникалық пайдалану және жөндеу; жолдарды, құрылыстарды және арнайы жол техникасын пайдалану және күтіп ұстау.

12. Ресми статистикалық мәліметтер бойынша 2026 жылдың 6 айында «Көлік және қоймалау» саласында 9,4 млн жұмыс істейтін халықтың ішінен 668 343 адам жұмыс істейді. Саладағы кадрлық жағдай көлік инфрақұрылымының кеңеюі, тасымал көлемдерінің өсуі және жедел цифрлық трансформацияның әсерімен қалыптасуда. Көлік кешеніне ортақ тенденциялар инженерлік-техникалық және өндірістік персоналға сұраныстың артуы, автоматтандыру мен жасанды интеллекттің әсерінен қолданыстағы мамандықтарға қойылатын талаптардың өзгеруі, сондай-ақ кәсіби стандарттарды, білім беру бағдарламаларын және мемлекеттік білім беру тапсырысын жұмыс берушілердің нақты қажеттіліктерімен тығыз байланыстыру қажеттілігі болып табылады.

1-параграф. Автомобиль жолдары саласы

13. Автомобиль жолдары саласында жол құрылыс, жобалау, мердігерлік және пайдалану ұйымдарының персоналын, жол құрылыс материалдарын өндірушілерді, инженерлік-консультациялық компанияларды және техникалық қадағалау органдарын қоса алғанда, шамамен 200 мың жұмысшы жұмыс істейді. Ағымдағы қажеттілік шамамен 2,5 мың маман деп бағаланады. Инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруды және халықаралық көлік дәліздерінің дамуын ескере отырып, орта мерзімді перспективада инженер-жобалаушыларға, жолдарды салу және пайдалану, диагностика, сапаны зертханалық бақылау, жобаларды басқару, BIM, GIS, ITS, деректерді талдау және ақпараттық қауіпсіздік саласындағы мамандарға сұраныстың арта түседі деп күтіледі.

14. Жол инженерлері, сапа бақылау, жолдарды диагностикалау және пайдалану мамандары, геодезистер, жобалаушылар, зертхана мамандары және заманауи техниканың білікті машинистері тапшылық бар мамандарға жатады. Цифрлық жол активтерін басқару, BIM-үйлестіру, зияткерлік көлік жүйелері, цифрлық мониторинг, пилотсыз тексеру және жол нысандарының өмірлік циклін басқару перспективалы бағыттар болып табылады. Жобалаушылар, пайдалану және диагностикалау персоналы, геодезистер, техника машинистері және техникалық қадағалау мамандары ең көп технологиялық трансформацияға ұшыраған топтар: олардың жұмысы цифрлық егіздермен, 3D-сканерлеумен, компьютерлік көрумен, автоматтандырылған бақылаумен және ЖИИ-мен көбірек байланысты.

15. 2024 жылы автомобиль жолдары қызметінің негізгі бағыттары бойынша кәсіби стандарттар кешені бекітілді; оларды цифрлық құзыреттерді ескере отырып, әрі қарай өзектендіру қажет. Кадрлар даярлау ТжКБ, орта білімнен кейінгі және жоғары білім жүйесінде жүргізілуде. «Көлік құрылысы» тобы бойынша 2025–2026 оқу жылында мемлекеттік гранттарға 523 адам қабылданды, ал 2026–2027 оқу жылына бакалавриат бойынша 970 грант, магистратура бойынша 14 және докторантура бойынша 15 грант қарастырылған. Сонымен қатар, жұмыс берушілер түлектердің практикалық және цифрлық дағдыларының жетіспеушілігін атап өтеді; түлектердің бір бөлігі қосымша бейімделуді қажет етеді немесе мамандығы бойынша жұмысқа орналаспайды. Бұл білім беру бағдарламаларын әрі қарай өзектендіру, дуальды оқытуды және өндірістік практикаларды дамыту қажеттілігін көрсетеді.

2-параграф. Азаматтық авиация

16. Азаматтық авиацияда шамамен 23 мың адам жұмыс істейді. Бағыттар желісінің кеңеюі, жолаушылар ағынының артуы, әуе флотының жаңаруы және әуежайлардағы инфрақұрылымдық жобалардың іске асырылуы нәтижесінде кадрлар саны мен қажеттілігі өсу тенденциясына ие. Саланың қосымша қажеттілігі жылына 600 маманнан асады, оның ішінде шамамен 150–200 ұшқыш, 150 инженерлік-техникалық қызметкер, 50 диспетчер және басқа бағыттар бойынша мамандар бар. Осылайша, бес жылдық кезеңінде ұшу, инженерлік-техникалық және диспетчерлік персоналды тұрақты толтыру негізгі сын-қатер болып қала береді.

17. Кадрларды даярлауды Азаматтық авиация академиясы мен Авиациялық колледж, 21 сертификатталған авиациялық оқу орталығы, сондай-ақ авиакәсіпорындардың өздері, соның ішінде шетелде оқыту арқылы жүзеге асырады. Өзінің жұмыс істеген жылдарында Академия 12 мыңнан астам білікті маманды даярлады, олардың 80%-ы салада жұмыс істейді, бұл түлектердің салада бекімділігінің жоғары екендігін көрсетеді. Академияда ұшқыштар, диспетчерлер, инженерлік-техникалық персонал, сондай-ақ авиациялық қауіпсіздік және ұшқышсыз авиациялық жүйелер бойынша мамандар даярлау жүргізілуде. Саланың өсіп келе жатқан қажеттілігін ескере отырып, мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемі жыл сайын артып келеді. Мәселен, 2025–2026 оқу жылына 586 мемлекеттік грант бөлінді, ал 2022–2023 жылдары олардың саны 380 болған.

18. Азаматтық авиация саласында 19 кәсіби стандарт өзектендіру 2027 жылға жоспарланған.

3-параграф. Автомобиль көлігі

19. Сарапшылардың бағалауынша, автомобиль көлігі саласында шамамен 1 млн адам жұмыс істейді, бұл оны көлік кешенінде жұмыспен қамтылғандар саны бойынша ең ірі салалардың біріне айналдырады. Бұл ретте бірінші ұлттық оператордың болмауы және саладағы жоғары бәсекелестік орта (нарықтың көптеген коммерциялық тасымалдаушылар мен жеке кәсіпкерлер арасында бөлшектенуі) кадрлар тапшылығы бойынша нақты шоғырландырылған мәліметтерді қалыптастыруға мүмкіндік бермейді. Сонымен бірге, жолаушылар тасымалы сегментінде біліктілікке қойылатын жоғары талаптармен және мамандықтағы ұрпақтардың табиғи ауысуымен байланысты бағыттарды «D» санатындағы жүргізушілер құрамымен қамтамасыз ету мәселесі өзекті болып қала береді.

20. Қазіргі уақытта сала 4 кәсіби стандартпен қамтамасыз етілген. Жоспардың KPI-інде көрсеткіштерінде мамандықтардың кәсіби стандарттармен қамтылуын 2026 жылы 70%-дан 2029 жылға қарай 85%-ға дейін кезең-кезеңімен арттыру, сондай-ақ салалық біліктілік шеңберін өзектендіру қарастырылған. Бұл кадрларды даярлаудың теңгерімді бағдарларын құруға және білім беру бағдарламаларын еңбек нарығының нақты қажеттіліктеріне бейімдеуге мүмкіндік береді.

4-параграф. Теміржол саласы

21. 2026 жылдың 6 айының қорытындысы бойынша теміржол саласы бойынша жұмысшылардың саны 199,2 мың адамды құрады. Жұмыспен қамту динамикасы желінің кеңеюімен және жаңа теміржол желілерінің іске қосылуымен байланысты оң тенденциямен сипатталады. Жұмыс орындарының негізгі өсімі инфрақұрылымды пайдалануды, оған қызмет көрсету және қозғалысты ұйымдастыруды қамтамасыз ететін өндірістік персоналға тиесілі. 2025 жылы «ҚТЖ» ҰК» АҚ компанияға 856 түлек жұмысқа орналастырылды, бұл жұмыс берушінің білім беру ұйымдарымен қолданыстағы өзара іс-қимылының жолға қойылғанын көрсетеді.

22. Кәсіби стандарттар жүйесінің нормативтік тұрғыдан кең қамтылған: 213 мамандық пен лауазымды қамтитын 30 кәсіби стандарт қолданылады. Сонымен қатар, 25 жаңа және трансформацияланатын мамандықтар анықталды. Алдағы 5–15 жылда өзгерістердің негізгі бағыттары предиктивті техникалық қызмет көрсету, цифрлық егіздер, қойма және логистикалық операцияларды роботтандыру, зияткерлік диспетчерлендіру және цифрлық клиенттік сервисер болады.

23. Вагон тексеруші-жөндеушілердің, пайдалану және жөндеу жөніндегі инженерлердің, диспетчерлердің, машинистердің, қойма және логистика персоналдың, өткізушілердің және инженерлік-жобалау қызметкерлерінің функциялары ең айқын түрде трансформацияға ұшырады. Олардың жұмысында IoT-мониторинг, үлкен деректерді, машиналық көруді, робототехниканы, ЖИ-навигацияны және 3D-модельдеуді қолдану арта түсуде. Өзгерістерді сүйемелдеу үшін цифрлық және ЖИ-құралдар бойынша ішкі тренерлерді, тәлімгерлерді және нұсқаушыларды алдын ала даярлау қарастырылған. Сонымен бірге, бастапқы материалдарда мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемі және білім беру бағдарламаларының болжамды қажеттілікке сәйкестігі туралы салыстырмалы мәліметтер жоқ, бұл қосымша пысықтауды талап етеді.

24. Жалпы алғанда, талдау көрсеткендей, көлік саласы кадрларды дайындаудың қалыптасқан базасы мен кәсіби стандарттарына ие, алайда деректермен қамтамасыз етілу деңгейі мен кадрлық жоспарлау механизмдерінің кемелдігі бағыттар бойынша әртүрлі. 2027–2029 жылдарға арналған негізгі жүйелі міндеттер кадрлық қажеттіліктің тұрақты бесжылдық болжамын қалыптастыру, жаңа және трансформацияланатын мамандықтарды ескере отырып, кәсіби стандарттар мен салалық біліктілік шеңберлерін өзектендіру, білім беру бағдарламалары мен мемлекеттік тапсырысты жұмыс берушілердің сұраныстарымен үндестіру, практикаға бағытталған оқытуды дамыту және түлектердің алынған біліктілігі бойынша жұмысқа орналасу деңгейін арттыру болып табылады.

25. Сонымен қатар, «ҚТЖ» ҰК» АҚ жанында қызметкерлердің біліктілігін арттыруды, кәсіби даярлауды және қайта даярлауды жүзеге асыратын өндірістік персоналды даярлаудың жеке орталықтары жұмыс істейді. Оқыту Астана, Павлодар, Тараз, Қарағанды және Ақтөбе қалаларында орналасқан бес оқу орталығында жүргізіледі.

5-параграф. Су көлігі

26. ҚР ҚМ ТСКК «ҚСЖ» РМҚК-ның жұмыскерлердің нақты саны 1291 адамды құрайды. Су көлігінің негізгі өндірістік процестері: кеме қатынасы жағдайын қамтамасыз ету, кеме қатынасы гидротехникалық құрылысжайы (шлюздің) арқылы кемелерді өткізуі, теңіз кемелерінің электр энергетикалық жүйесін пайдалану, теңіз кемелері мен ішкі жүру кемелерін басқару, теңіз кемелері мен ішкі жүру кемелерінің кеме энергетикалық қондырғыларын пайдалану.

27. Салада 16 кәсіби стандарт қолданылады. Цифрлық құзыреттерді ескере отырып, кәсіби стандарттарды өзектендіру қажет. Су көлігі саласындағы кәсіби біліктілік бойынша Салалық кеңес мәжілісінің 2024 жылғы 20 мамырдағы №5 хат жобасымен бекітілген қорытындыға сәйкес, кәсіби стандарттардың тізімін бекіту туралы шешілді: 1. Кеме жүргізуші (ішкі су көлігі); 2. Механик (ішкі су көлігі); 3. Ішкі су жолдарын күтіп ұстау; 4. Кеме қатынасы гидротехникалық құрылысжайын (шлюзді) күтіп ұстау; 5. Кеме қатынасы гидротехникалық құрылысжайы (шлюз) арқылы кемелерді өткізу; 6. Кеме жүргізуші (теңіз көлігі); 7. Механик (теңіз көлігі); 8. Кемелерді салуды, модернизациялауды және жабдықтауды ұйымдастыру. Сондай-ақ, Салалық кеңестің шешімімен халықаралық практикаға, біліктілік сипаттамаларына және талаптарға сәйкес мамандықтар саны қысқартылды.

28. Кәсіби-біліктілік тұрғысынан теңіз көлігі мамандарына қойылатын талаптар 1978 жылғы Теңізшілерді даярлау, дипломдау және вахта ұстау туралы халықаралық конвенцияда, 1995 жылғы толықтыруларымен және 2010 жылғы түзетулерімен (ПДНВ 78/95 конвенциясы) қамтылған. Даярлау (жоғары білім беру деңгейі) 2 оқу орнында жүзеге асырылады: Қазақстан-Британ техникалық университетінің Қазақстан теңіз академиясы (КБТУ ҚТА) және Ш.Есенов атындағы Каспий технология және инжиниринг университетінің Теңіз академиясы (КУТИ ТА), олар заңнамаға сәйкес аккредиттеуден өткен және уәкілетті теңіз біліктілік қоғамымен куәландырылған. ПДНВ Конвенциясында теңіз көлігі саласындағы әрбір маманға қойылатын міндетті құзыреттілік стандарттары, білім және кәсіби дағдылар қарапайым құрам мен командалық құрамнан бастап, теңіз кемесінің капитанына дейінгі функциялар мен жауапкершілік деңгейлері бойынша жазылған. Теңіз мамандарын даярлаудың ерекшелігі — кәсіби диплом алу үшін студент оқу кезеңінде жүзу практикасынан өтіп, ПДНВ Конвенциясына сәйкес кемедегі жұмыс стажына ие болуы және кеме экипаждарын дипломдау туралы ережелердің талаптарына сәйкес оқу-тренажер орталықтарында оқып, дайындықтан өткені туралы куәліктері болуы тиіс.

29. Бүгінгі таңда ішкі су көлігі мамандарын даярлау Семей қаласындағы көлік колледжінің және Өскемен көп профильді технологиялық колледж базасында жүзеге асырылады. Көлік колледжінде кеме құрылысы және кеме машина механизмдеріне техникалық қызмет көрсету, кеме құбыр өткізгіші, кеме слесарь-монтажшысы, кеме жүйелері бойынша механик және су көлігін пайдалану сияқты мамандықтар бойынша оқытады. «Гидротехникалық құрылыс» Тараз қаласындағы Қазақ ұлттық су шаруашылығы және ирригация университетінде (ҚазҰСШИ), сондай-ақ басқа техникалық жоғары оқу орындары мен колледждердің құрылыс және инженерлік бағдарламалары шеңберінде оқытылады.

Су көлігі саласы келесі маманданулар мен бағыттар бойынша персоналға мұқтаж: электромеханиктер, гидротехниктер, энергетиктер, кеме жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін персонал, кеме экипаждарының командалық құрам қызметкерлері және білікті кадрлар мен жас мамандардың айтарлықтай тапшылығына тап болуда. Дефицит мамандықтардың беделінің төмендігіне, тәжірибелі қызметкерлердің кетуіне және жаңа

инженерлік кадрларға деген қажеттіліктің өсуіне байланысты. Өндіріс тиімділігін төмендететін күрделі кадрлық мәселе - қызметкерлердің қызыреттіліктерінің біліктілік талаптарына сәйкес келмеуінен туындаған кәсіби-біліктілік теңгерімсіздігі.

6-параграф. Қалалық рельсті көлік

30. Қалалық рельсті көлік тек жолаушыларды трамваймен, LRT және метрополитенмен тікелей тасымалдауды ғана емес, сонымен қатар тасымалдаусыз мүмкін емес технологиялық кешенді де қамтиды: қозғалысты ұйымдастыруды, деполар мен станцияларды пайдалануды, жылжымалы құрамды жөндеу және техникалық қызмет көрсетуді, жолдар мен құрылыстарды, контактілік желі мен тарту қосалқы станцияларын күтіп ұстауды, диспетчерлеуді, байланыс пен сигналдауды, билеттік-төлемдік инфрақұрылымды, қозғалыс қауіпсіздігін, еңбекті қорғауды, авариялық әрекет етуді және жолаушылар сервисін.

31. Құрлық көлігімен қалалық және қала маңындағы жолаушылар тасымалдары бойынша ЭЖЖК-дағы негізгі салалық бағыт — жолаушыларды қалалық және қала маңында тасымалдау, соның ішінде трамвай, метрополитен және жеңіл рельсті көлік (LRT). Жергілікті жұмыстардың нақты профилі бойынша қосымша қызмет түрлері қолданылады: техникалық қызмет көрсету, жөндеу, инфрақұрылымды басқару, байланыс, IT, құрылыс, сатып алу, күзет және әкімшілік қолдау.

32. Жеңіл рельсті көліктің құрылымына басшылық, төлем жүйелері және кассирлер, жарнама, әкімшілік блок, қаржы, кадрлар, экономика, қауіпсіздік және еңбекті қорғау, мүлік басқару, диспетчерлеу, станцияларды басқару, жылжымалы құрам, жабдықтар мен инфрақұрылым кіреді. Сандық тұрғыдан құрылым 1125 адамға бағытталған: LRT – 329, CTS – 796; іс жүзінде 256 қызметкер көрсетілген және 142/73/222/103 қызметкерді кезең-кезеңімен жинақтау қарастырылған.

33. Трамвай парктөрінің құрылымы қозғалыс қызметі, жолаушыларды тасымалдау бригадалары, жылжымалы құрамды жинау бригадалары, энергоқызмет, қосалқы станцияларға қызмет көрсету, жолды жөндеу, вагондарға техникалық қызмет көрсету және жөндеу, дайындау учаскесі, қосымша жұмыстар, жол қызметі, депо учаскесі төңірегінде құрылған. Мамандықтарда трамвай жүргізушісі, диспетчер, қозғалысты ұйымдастыру бойынша техник, нарядшы, контактілік желі мен қосалқы станциялардың электр монтеры, жол монтеры, ауысым шебері, слесарь-жөндеуші, слесарь-электрик, аккумуляторшы, токарь, арнайы техника жүргізушісі, жол қызметі, ПТО, депо, энергошаруашылық қызметі, қозғалыс қауіпсіздігі және техникалық бақылау, экономика, бухгалтерия, персонал, маркетинг, IT, заң және шаруашылық блоктөрі көрсетілген. Сондай-ақ әкімшілік-басқару (ӘББ), қосымша, өндірістік, қаржылық, кадрлық, заңгерлік, медициналық персоналды қамтиды, жалпы саны 207 штаттық бірліктен асады. Метрополитеннің кәсіби классификациялары басшы құрамның, қосымша, әкімшілік, электротехникалық персоналдың, жылжымалы құрамды жөндеу, өнеркәсіп, құрылыс, көлік, өндірістік жабдықтар және біліктілігі жоқ жұмысшылардың негізгі топтары бойынша бөлінген.

34. 2026 жылы қалалық рельсті көлік саласындағы кәсіби біліктіліктер бойынша салалық кеңес құрылды, оның шешімімен «Қалалық рельсті көлік» бағыты бойынша Салалық біліктілік шеңберінің (СБШ) жобалары және «Трамвайлармен жолаушылар мен жүк тасымалдау» кәсіби стандарты әзірленіп, бекітілді. Жоспардың КРІ-не мамандықтардың кәсіби стандарттармен қамтылуын кезең-кезеңімен арттыру, сондай-ақ салалық біліктілік шеңберін өзектендіру көзделген.

7-параграф. Көлік логистикасы

35. Қазіргі уақытта көлік және логистика секторында білікті жұмысшыларға, инженерлік-техникалық және басқару кадрларына деген қажеттілік сақталып отыр. Көлік-логистикалық инфрақұрылымды жобалау және пайдалану, логистикалық процестерді басқару, тасымалдауды

ұйымдастыру, қойма қызметі, көлік ағындарын басқару, инфрақұрылымдық объектілерді салу және күтіп ұстау, сондай-ақ сапаны бақылау саласындағы мамандар ең сұранысқа ие.

36. Атап айтқанда, жұмыс істеп тұрған ірі көлік-логистикалық орталықтар халықтың айтарлықтай жұмыспен қамтылуын қамтамасыз етеді. Мәселен, «DAMU-Қайрат» ХЛЮ шамамен 2 мың тұрақты жұмыс орнын, «Global City» КЛК — шамамен 2 мың, Астана КЛЮ — шамамен 1,4 мың жұмыс орнын қамтамасыз етеді. Жекелеген жобаларда персонал санының одан әрі артуы көзделген: «Құрғақ порт-Қалжат» халықаралық цифрлық КЛЮ — 1,3 мыңға дейін тұрақты жұмыс орны, ал «Imagine Apple Logistics» ЖШС дамыту жобасы жұмыскерлер санының 2 мың адамға дейін артуын қарастырады.

37. Сонымен қатар, көлік логистикасының дамуы жұмыспен қамтылу құрылымының өзгеруімен жүреді. Цифрлық платформаларды, автоматтандырылған қойма кешендерін, электрондық құжат айналымын, жүктерді мониторингілеу және бақылау жүйелерін, жасанды интеллектті және көлік процестерін автоматтандыруды енгізу дәстүрлі мамандықтардың трансформациясына және жаңа құзыреттіліктердің қалыптасуына әкеледі. Осыған байланысты цифрлық логистика, ақпараттық жүйелер мен деректерді басқару, қойма және көлік процестерін автоматтандыру, мультимодальды тасымалдар, цифрлық құжат айналымы, жеткізу тізбектерін басқару және жасанды интеллект технологияларын қолдану бойынша мамандарға деген қажеттілік артауда. Сонымен қатар, инженерлік-техникалық кадрлар, көлік және логистикалық инфрақұрылымды жобалаушылар, инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруды басқару, объектілерді пайдалану және күтіп ұстау, сапаны бақылау мамандары, сондай-ақ авиациялық инфрақұрылым саласындағы білікті мамандардың тапшылығы сақталуда. Авиациялық персоналдың жекелеген бағыттары бойынша, соның ішінде аэродромдық қызметтер, ұшуларды электр жарықпен қамтамасыз ету, жанармай-майлау материалдары және апаттық-құтқару қамтамасыз ету бойынша кадр тапшылығы мамандығына байланысты 20-40% шегінде бағаланады. Кадр тапшылығының себептерінің бірі — колледждер мен жоғары білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларының көлік-логистика нарығының заманауи қажеттіліктеріне сәйкес жеткілікті бейімделмеуі, сондай-ақ практикаға бағытталған дайындықты және дуальды оқытуды кеңейту қажеттілігі болып табылады. Осыған байланысты, тапшылықтары бар, жаңа және трансформацияланатын мамандықтар мен қажетті құзыреттіліктерді анықтай отырып, көлік-логистика секторының орта мерзімді кезеңдегі кадрларға деген қажеттілігін тұрақты негізде болжау орынды. Мұндай болжау нәтижелерін кәсіби стандарттарды, білім беру бағдарламаларын, мемлекеттік білім беру тапсырысының параметрлерін жаңарту кезінде, дуальды оқытуды ұйымдастыруда және сала қызметкерлерінің біліктілігін арттыруда ескеру қажет. Осылайша, көлік логистикасының кадрлық әлеуетін дамыту тек қызметкерлерге деген сандық қажеттілікті ғана емес, сонымен қатар цифрландыру, автоматтандыру және жасанды интеллект технологияларын енгізуге байланысты еңбек нарығының құрылымдық өзгерістерін ескере отырып жүзеге асырылуы тиіс.

38. ТИМДІЛІКТІҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ (КРІ) ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР

КР І №	Тиімділіктің негізгі көрсеткіші (KPI)	Өлш. бір.	2026 ж. (ағымдағы жағдай)	2027 ж.	2028 ж.	2029 ж.	Жауаптылар
І. КАДРЛАРҒА БОЛҒАН ҚАЖЕТТІЛІКТІ БОЛЖАУ							
1.	Саланың болжамды қажеттілігіне сәйкес кәсіби стандарттармен қамтылған сала мамандықтарының үлесі (көрсеткіштің есептеуі транспорт саласындағы іс-жүзіндегі кәсіби стандарттармен қамтылған мамандықтардың санын, кәсіби стандарттармен қамтылуы тиіс саланың жалпы мамандық санына қатынасы ретінде, 100%-ға көбейтіп жүзеге асырылады)	%	92	94	96	98	КМ, СК, ЕХӘҚМ
	1.1. Автомобиль жолдары саласында						
	1.2. Азаматтық авиация саласында						
	1.3. Теміржол көлігі саласында						
	1.4. Су көлігі саласында						
	1.5. Автокөлік саласында						
	1.6. Көлік логистикасы саласында						
	1.7. Қалалық рельсті көлік саласында						
2.	ҰЖІ классификаторына енгізілген саланың жаңа және трансформацияланып жатқан мамандықтарының саны	бірл.	48	9	5	6	КМ, СК, ЕХӘҚМ
	2.1. Автомобиль жолдары саласында						
	2.2. Азаматтық авиация саласында						
	2.3. Автокөлік саласында						
	2.4. Қалалық рельсті көлік саласында						
Іс-шараны	Іс-шараның атауы	Аяқталу нысаны		Орындау мерзімі		Жауапты орындаушылар	

№	Қажеттілік	Қажеттілік	Қажеттілік	Қажеттілік	Қажеттілік	Қажеттілік
1.	Қазақстан Республикасының білім беру жүйесінде білім беру тапсырысын қалыптастыру үшін кадрларға деген ағымдағы және перспективалық қажеттілікті анықтау	ГЖБС және ОМ бұйрықтары	Жыл сайын	ҚМ, ЕХӘҚМ		
2.	Саланың жаңа және трансформацияланатын кәсіптерін айқындау және оларды ҰҚЖ-ға енгізу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру	Саланың жаңа және трансформацияланатын мамандықтарының тізімі	Жыл сайын	ҚМ, ЕХӘҚМ		
II. КАДРЛАРҒА БОЛҒАН ҚАЖЕТТІЛІКТІ БОЛЖАУ						
3.	Саланың жаңа және трансформацияланатын кәсіптерін айқындау және оларды ҰҚЖ-ға енгізу жөнінде ұсыныстар қалыптастыру	7	7	7	ҚМ, СК, ЕХӘҚМ	
3.1.	Автомобиль жолдары саласында	1	1	1	АЖК	
3.2.	Азаматтық авиация саласында	1	1	1	ААК	
3.3.	Теміржол көлігі саласында	1	1	1	ТЖСКК	
3.4.	Су көлігі саласында	1	1	1	ТЖСКК	
3.5.	Автомобиль жолдары саласында	1	1	1	АЖК	
3.6.	Көлік логистикасы саласында	1	1	1	КСД	
3.7.	Қалалық рельсті көлік саласында	1	1	1	АКБК	
Ис-шараның №	Ис-шараның атауы	Аяқталу нәтижесі	Орындау мерзімі	Жауапты орындаушылар		
3.	Саланың жаңа және трансформацияланатын кәсіптерін және сала бағыттарының даму үрдістерін ескере отырып, СБШ-ны әзірлеу және өзектендіру	Бекітілген СБШ	Қажет болған жағдайда	ҚМ, БК		

5.	Салалық кеңестердің жыл сайынғы жұмыс жоспарларының орындалу үлесі	100	100	100	100	КМ, СК
	5.1. Автомобиль жолдары саласында	100	100	100	100	АЖК
	5.2. Азаматтық авиация саласында	100	100	100	100	ААК
	5.3. Теміржол көлігі саласында	100	100	100	100	ТЖСКК
	5.4. Су көлігі саласында	100	100	100	100	ТЖСКК
	5.5. Автокөлік саласында	100	100	100	100	АҚД
	5.6. Көлік логистикасы саласында	100	100	100	100	КСД
	5.7. Қалалық рельсті көлік саласында	100	100	100	100	АККБК
6.	Саланың даму ерекшеліктерін ескере отырып құрылатын жаңа салалық кеңестердің саны * Қазіргі уақытта КМ-де салалар бөлінісінде 7 салалық кеңес жұмыс істейді: теміржол көлігі, автомобиль жолдары, азаматтық авиация, су көлігі, көлік логистикасы, автомобиль көлігі және қалалық рельсті көлік салалары бойынша. Саланың жаңа бағыттарының дамуын ескере отырып, қажет болған жағдайда жаңа кеңестер құру көзделеді.	7	7	7	7	КМ, СК
Іс-шараның №	Іс-шараның атауы	Аяқталу нысаны			Орындау мерзімі	Жауапты орындаушылар
7.	Кәсіпорындардың, салалық қауымдастықтардың, жұмыс берушілердің, білім беру ұйымдарының салалық сарапшыларын тарта отырып, СК құрамының сапасын қамтамасыз ету	Министрдің бұйрығы, ақпарат			Ақпан (жыл сайын)	КМ, БК
8.	Салалық кеңестердің қызметіне кешенді шолу және талдау жүргізу	Ақпараттық-аналитикалық материалдар			жарты жылда бір рет	ТМ, Еңбек және халықты жұмыспен қамту министрлігі, СК

9.	Салалық кеңестің жылдық жұмыс жоспарын әзірлеу және бекіту (саланың кадрларға болжамды қажеттілігін талдау, СК-ны әзірлеу және өзеңтендіру, кадрларды даярлауға бөліметін мемлекеттік тапсырыс көлемінің сәйкестігі, кадрларды қайта даярлау және біліктілігін арттыру)	СК хаттамасы, Бекітілген СК жоспары	Ақпан (жыл сайын)	КМ, СК
V. ЖОҒАРЫ, ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМДАРЫНДА КАДРЛАР ДАЯРЛАУ				
7.	Қолданыстағы кәсіптік стандарттардың талаптары негізінде әзірленген жоғары оқу орындарындағы білім беру бағдарламаларының үлесі	84,2	90,4	96,6
8.	Қолданыстағы кәсіптік стандарттардың талаптары негізінде әзірленген ТжКББ білім беру бағдарламаларының үлесі	100	100	100
9.	Цифрлық технологиялар мен жасанды интеллект құралдарын пайдалануды көздейтін ТжКББ ұйымдарының білім беру бағдарламаларының үлесі	80	100	100
10.	Цифрлық трансформация және жасанды интеллект ықпалы жағдайында жоғары оқу орындарында әзірленген инновациялық білім беру бағдарламаларының үлесі	8,2	10,3	12,3
11.	Салалық бағыттар бөлінісінде дуальды оқытумен қамтылған ТжКББ ұйымдарында білім алушылардың үлесі	38	39,5	40
Іс-шараның №	Іс-шараның атауы	Аяқталу нысаны		Орындау мерзімі ері
10.	Саланың кадрларға қажеттілігінің болжамына сәйкес мемлекеттік білім беру тапсырысының көлемін бөлу бойынша ГЖБМ мен ОМ-ға ұсыныстар қалыптастыру	Мемлекеттік тапсырыс көлемі бойынша		Қажет болған КМ, ГЖБМ, ОМ

	ұсыныстар (негіздеме)	жағдай а	
11.	ЖОББ және ТжББ білім беру бағдарламаларының саланың кәсіби стандарттарына сәйкестігін талдау	Тамыз (жыл сайын)	КМ, ҒЖБМ, ОМ
12.	Саланың жаңа және трансформацияланатын мамандықтары бойынша білім беру бағдарламаларын өзектендіру және езірлеу	Тамыз (жыл сайын)	ҒЖБМ, ОМ, КМ
VI. КАДРЛАРДЫ ҚАЙТА ДАЯРЛАУ ЖӘНЕ ҚЫЗМЕТКЕРЛЕРДІҢ БІЛІКТІЛІГІН АРТТЫРУ			
12.	Цифрландыруды және жасанды интеллектті енгізуді ескере отырып, қайта даярлаудан және біліктілігін арттырудан өткен сала қызметкерлерінің саны	19 435	19 850
	12.1. Автомобиль жолдары саласында	40	50
	12.2. Азаматтық авиация саласында	500	500
	12.3. Теміржол көлігі саласында	18 895	19 300
13.	Цифрлық трансформация және жасанды интеллект ықпалы жағдайында әзірленген және Skills Enbek платформасында орналастырылған курстардың саны	9	11
Іс-шараның атауы	Іс-шараның атауы	Орындау мерзімі ері	Жауапты орындаушылар

13.	Цифрландыруды және жасанды интеллектті енгізуді ескере отырып, сала қызметкерлерін қайта даярлауды және біліктілігін арттыруды ұйымдастыру	ЕХӘҚМ-ге есептік ақпарат	Желтоқсан (жыл сайын)	КМ, «ҚТЖ» ҰК» АҚ, ведомстволық бағынысты ұйымдар			
VII. КӘСІПТІК БІЛІКТІЛІКТЕРДІ ТАҢУ ЖҮЙЕСІН ДАМУ							
14.	Құрылған кәсіптік біліктіліктерді тану орталықтарының саны	бірл.	-	1	-	КМ, СК, ЕХӘҚМ	
	14.1. Автомобиль жолдары саласында		0	1	0	АЖК	
15.	Кәсіптік біліктіліктерін танытудан өткен сала қызметкерлерінің саны	бірл.	-	-	10	КМ, СК	
	15.1. Автомобиль жолдары саласында		-	-	10	АЖК	
16.	Цифрлық трансформация және жасанды интеллект ықпалы жағдайында сала кәсіптерінің кәсіптер тізіліміне енгізілген саны	бірл.	112	119	121	123	КМ, СК, ЕХӘҚМ
	16.1. Автомобиль жолдары саласында		80	85	86	87	АЖК
	16.2. Азаматтық авиация саласында		29	29	29	29	ААК
	16.3. Теміржол көлігі саласында		3	3	3	3	ТЖСКК
Іс-шараның №	16.7. Қалалық рельсті көлік саласында		-	2	3	4	АККБК
	Іс-шараның атауы		Аяқталу нысаны		Орындау мерзімі		Жауапты орындаушылар
14.	Кәсіби біліктіліктерді тану орталықтарын құруға жәрдемдесу		Аналитикалық ақпарат		Жыл бойы		КМ, СК
15.	Саланың жаңа және трансформацияланатын кәсіптерін ескере отырып, Кәсіптер тізілімін өзектендіру		Кәсіптер тізіліміне енгізу үшін ЕХӘҚМ-ге ресми түрде жолданған кәсіптер тізбесі		Жыл бойы		КМ, СК

VIII. ЖҰМЫСҚА ОРНАЛАСТЫРУ									
17.	Сала бойынша ТжКББ түлектерінің жұмысқа орналасу үлесі	%	56	58	60	62	ОМ, КМ		
18.	Сала бойынша ЖЖОКБҰ түлектерінің жұмысқа орналасу үлесі	%	74	75	76	77	ҒЖБМ, КМ		
Іс-шараның №	Іс-шараның атауы			Аяқталу нысаны		Орындау мерзімі ері	Жауапты орындаушылар		
16.	ЖЖОКБҰ және ТжКББ түлектерін жұмысқа орналастыруға жәрдемдесу (бос жұмыс орындары жәрмеңкелерін ұйымдастыру, халықты жұмыспен қамту орталықтарымен өзара іс-қимыл жасау)			талдамалық ақпарат		Жыл бойы	КМ, ҒЖБМ, ОМ, ЕХӘҚМ		
17.	ТжК ұйымдары түлектерінің мамандығы бойынша жұмысқа орналасуына мониторинг жүргізу			талдамалық ақпарат		Желтоқсан (жыл сайын)	КМ, ОМ, «ЕРДО» АҚ (келісім бойынша)		
IX. САЛА КАДРЛАРЫН ЖҰМЫС ОРЫНДАРЫМЕН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ									
19.	Сала кадрларын жұмыс орындарымен қамтамасыз етуге бағытталған инвестициялық жобалардың саны	бірл.	60	99	55	60	КМ		
Іс-шараның №	Іс-шараның атауы			Аяқталу нысаны		Орындау мерзімі ері	Жауапты орындаушылар		
18.	Көлік ұйымдарымен түлектер мен көлік саласының мамандарымен тағылымдама өткізу мақсатында меморандумдарды жасау мәселесін өңдеу			Меморандумдар		Жыл бойы	КМ, «ҚТЖ» ҰК» АҚ (келісім бойынша), «ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ (келісім бойынша), «ҚазЖолҒЗИ» АҚ (келісім бойынша), «ҚазақАвиагация» РМҚ (келісім)		

				бойынша), әуежайлар (келісім бойынша), әуекомпаниялар (келісім бойынша)
19.	Саланың жұмыс орындарымен қамтамасыз етілуін талдау	талдамалық ақпарат	Желтоқсан (жыл сайын)	КМ, ҒЖБМ, ОМ

Ескертпе: аббревиатуралардың толық жазылуы:

КМ – Қазақстан Республикасы Көлік министрлігі;

СК – кәсіби біліктіліктер жөніндегі салалық кеңестер;

ЖАО – жергілікті атқарушы органдар;

ЕХӘҚМ – Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі;

ҒЖБМ – Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі;

ОМ – Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрлігі;

«ЕРДО» АҚ – «Еңбек ресурстарын дамыту орталығы» акционерлік қоғамы;

«ҚазАвтоЖол» ҰК» АҚ – «ҚазАвтоЖол» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы;

«Қазақстан темір жолы» ҰК» АҚ – «Қазақстан Темір Жолы» ұлттық компаниясы» акционерлік қоғамы;

«ҚазЖолҒЗИ» АҚ – «Қазақстан жол ғылыми-зерттеу институты» акционерлік қоғамы;

«Қазақэронавигация» РМК – «Қазақэронавигация» республикалық мемлекеттік мекеме;

ҰБШ – Ұлттық біліктіліктер шеңбері;

СБШ – салалық біліктіліктер шеңбері;

КС – кәсіби стандарт;

ББ – білім беру бағдарламалары;

ЖЖББҰ – жоғары және жоғары оқу орындарынан кейінгі білім беру ұйымдары;

ТКБ – техникалық және кәсіптік білім.